

mišljen u pogledu na prisutnost, u konačnom u pogledu na dogođenost “sveta života” kao “istinskog sveta”.

Kružnost vremena kojem uči Zaratustra nije “metafizički” mišljen krug prisutnosti. Život po Zaratustri ujeda sebe za rep, ali pri tome ovo ujedanje nema refleksivni karakter “metafizički” mišljenog kruga. Dato ujedanje ne treba misliti kao povratak sebi – identitet, već kao *samozatvaranje života u smislu samooslepljivanja života*, kao lišavanje mogućnosti metapozicije, odnosno nemogućnosti “metafizičkog” načina mišljenja. Zato u “O priviđenju i zagoneci” pastir i odgriza glavu zmiji (“metafizički” mišljenom krugu) kako bi prekinuo lanac “metafizički” mišljenje imanencije i oslobodio sebe za istinsku imanentnost, tj. istinsku beskonačnost kruga.

Iz novog načinom mišljenja kružnog ustrostva vremenujuće ljudske egzistencije prizilazi novi način mišljenja beskonačnosti i sa njom suštinski povezane ideje tumačećeg egzistiranja, onoga što se često naziva "perspektivizam", iako tu reč Niče koristi svega par puta i uglavnom govori o *perspektivi* i *onom perspektivnom*.

Mesto na kojem je na najadekvatniji način prikazana ideja tumačećeg egzistiranja predstavlja *Ecce Homo*, posthumno objavljena poslednja reč Ničeovog autorstva. *Ecce homo* se može razumeti i kao performativno izlaganje Ničevog razumevanja istine postajanja, na šta ukazuje i sam podnaslov *Kako postajemo ono što jesmo*. Osnovni zadatak dela je, kako Niče kaže, “objasniti sebe sebi”, tj. odgovoriti na na pitanje: *Ko sam ja?* Naime, samoizlaganje na kraju autorstva postaje dužnost, i ono se odvija, što je presudno, na način čitanja svojih prethodnih dela. Rečju, Niče se prema samom sebi odnosi kao prema drugom – i u tom čitanju sebe kao drugog on postaje ono što jeste – drugi, jer postajanje je uvek postajanje drugim.